

Centar za inkluzivne
radne aktivnosti
Center for Inclusive
Work Activities

STRATEŠKI PLAN
CENTRA ZA INKLUZIVNE RADNE AKTIVNOSTI
za razdoblje
od siječnja 2021. do prosinca 2023. godine

SJEDIŠTE: Bleiweisova 15, 10000 Zagreb, Croatia
TEL: + 385 1 561 99 11; WEB: www.cira.hr; E-MAIL: info@cira.hr; OIB: 76699990208
IBAN: HR5223600001101895378 ZAGREBAČKA BANKA d.d., Zagreb

SADRŽAJ

O CIRA-i	3
Povijesni pregled	4
Misija i vizija	7
Ciljevi i djelatnosti	7
Doprinos i važnost djelovanja.....	8
Organizacijska struktura i kapaciteti.....	10
Izvještaj za razdoblje 2018.-2020.....	12
Analiza unutrašnjih prednosti i slabosti	21
Strateški ciljevi (2021.- 2023.).....	24
Zaključak.....	28

O CIRA-I

Centar za inkluzivne radne aktivnosti (CIRA) je neprofitna organizacija osnovana u studenom 2004. godine u Zagrebu kao podružnica Udruge za promicanje inkluzije pod nazivom „Udruga za promicanje inkluzije Podružnica Zagreb“, i to kao podružnica s posebnom pravnom osobnošću. Nakon osamostaljenja od središnjice i promjene naziva u „Centar za inkluzivne radne aktivnosti“ (skraćeno: CIRA), 2013. godine nastavlja samostalno djelovati kao pružatelj usluga u zajednici te svojim djelovanjem širi mogućnosti za bolje i kvalitetnije uključivanje osoba s intelektualnim teškoćama u društvo.

Usluge u zajednici važan su preduvjet za deinstitucionalizaciju i socijalnu inkluziju osoba s intelektualnim teškoćama u društvo, a CIRA svojim korisnicima omogućava uključivanje u svijet rada, te kroz svoje projekte i programe CIRA utječe na sveopću sliku o mogućnostima sudjelovanja osoba s intelektualnim teškoćama u različitim društvenim ulogama, s naglaskom na radni potencijal naših korisnika.

CIRA nastoji omogućiti i olakšati pristup tržištu rada osobama s intelektualnim teškoćama, i to putem naših programa radnih aktivnosti uz podršku te inkluzivnog volontiranja uz podršku. Radne aktivnosti na otvorenom tržištu rada omogućavaju se kroz obavljanje radnih aktivnosti osobe s intelektualnom teškoćom kod poslovnog subjekta uz/bez stručne podrške od strane radnog asistenta i uz podršku koordinatora i/ili obavljanje radnih aktivnosti u posebnim uvjetima uz podršku radnog asistenta i koordinatora. U posebnim uvjetima provodi se rehabilitacija pri kojoj korisnici osnažuju i razvijaju potencijale i vještine koje će im biti potrebne za rad na otvorenom tržištu rada te su takve aktivnosti često prvi korak prema uključenju u radni proces na otvorenom tržištu.

Kroz model inkluzivnog volontiranja uz podršku radnog asistenta i koordinatora, korisnici se kao volonteri uključuju u obavljanje volonterskih poslova kod različitih organizatora volontiranja, što omogućuje stjecanje prvih radnih iskustava i prvi korak za uključivanje na otvoreno tržište rada.

Razvijajući svoje programe, CIRA je do sada ostvarila brojne suradnje s eminentnim poslovnim subjektima i institucijama, kao što su: Kuehne & Nagel d.o.o., Zvijezda d.d., Franck d.d., bauMax Zagreb d.o.o., Bauhaus Zagreb k.d., dm-drogerie markt d.o.o., Coca-Cola HBC Hrvatska d.o.o., Alca Zagreb d.o.o., AB dizajn PTO, Billa d.o.o., Müller trgovina Zagreb d.o.o., K-Indeks, Restoran Vinodol u Zagrebu, knjižnice Grada Zagreba, Dentalni centar Videntis, AdScanner d.o.o., Obrt za usluge prijevoza "NADA", MMV FROG j.d.o.o., Lidl d.o.o., SedamIT d.o.o., Ustanova ZOO grada Zagreba, Dumovec- azil za nezbrinute životinje, Don Kihot-terapije pomoću konja, Noina arka – Hrvatska udruga zaštitnika životinja, Dom za starije osobe Sveta Ana Zagreb, Zelena akcija, resorno ministarstvo i drugi subjekti.

CIRA i korisnici stekli su posebnu prepoznatljivost u široj javnosti, na tuzemnom i inozemnom području, izradom i plasmanom visoko kvalitetnih dizajnerskih proizvoda kolekcija „Žiraha“ i „JUPI za UPI!“, a koji su nastali tijekom međunarodne radionice inkluzivnog dizajna „Extra/Ordinary Design“ 2011. godine, na temelju koji su razvijene brojne suradnje s različitim partnerima, kao što su: Take me home dizajnerska trgovina, Aqua trgovine, Zoološki vrt grada Zagreba, galerija Links, ArtOmat, Dan D, Tjedan dizajna i drugi.

POVIJESNI PREGLED

CIRA je osnovana u studenom 2004. godine u Zagrebu kao podružnica Udruge za promicanje inkluzije. U razdoblju od 2004. do 2009. godine provodila je svoje aktivnosti u sklopu projekata Udruge za promicanje inkluzije na temu osnaživanja osoba s intelektualnim teškoćama za svijet rada.

Od 2009. godine, tadašnja Udruga za promicanje inkluzije Podružnica Zagreb počinje provoditi vlastite projekte kojima je sama nositelj. Također, započinje i s uključivanjem korisnika s područja grada Zagreba koji nisu u programu organiziranog stanovanja Udruge za promicanje inkluzije i ostvaruje suradnje sa srodnim udrugama zajednici.

Zahvaljujući višegodišnjem radu i trudu tima za zapošljavanje uz podršku, CIRA je, prema raspoloživim podacima, uspješno uključila više od 150 osoba s intelektualnim teškoćama i teškoćama mentalnog zdravlja kod preko 20 poslodavaca partnera na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije.

Pregled uključivanja korisnika u CIRA-ine programe na otvorenom tržištu

	Uključene osoba s intelektualnim teškoćama	Poslodavci/partneri u inkluzivnom volontiranju
2007.	17	3
2008.	24	4
2009.	48	7
2010.	55	8
2011.	63	8
2012.	61	7
2013.	58	10
2014.	53	10
2015.	44	9
2016.	66	14
2017.	71	17*
2018.	60	16*
2019.	70	15***
2020.	54	12****

Napomena: *17 poslodavaca/ partnera na 29 lokacija
**16 poslodavaca/partnera na 30 lokacija
***15 poslodavaca/partnera na 31 lokaciji
****12 poslodavca/partnera na 28 lokacija

Tijekom dosadašnjeg rada CIRA je poslodavcima pružala podršku kroz podizanje svijesti samih poslodavaca i zaposlenika tvrtke vezano za osobe s intelektualnim teškoćama, osiguravala se podrška u lakšem razumijevanju i upravljanju različitostima u radnom okruženju, praćenje učinkovitosti uključenih osoba s intelektualnim teškoćama te su se pružale informacije o relevantnim programima i poticajima.

Osobe kojima se nisu uspjele osigurati radne aktivnosti na otvorenom tržištu rada te osobe s većim teškoćama CIRA je nastojala ojačati kroz učenje i trening radno-socijalnih vještina u radno-rehabilitacijskom centru gdje su se kontinuirano pripremali za uključivanje na otvoreno tržište rada.

Spomenutim programom *Jupi za Upi!* stvoren je preduvjet za razvoj socijalnog poduzetništva, kao i mogućnosti samofinanciranja aktivnosti CIRA-e te odgovora na probleme nezaposlenosti u Hrvatskoj. Nastavno se uključivalo osobe s intelektualnim teškoćama u organizirane sadržaje za provođenje slobodnog vremena u zajednici, volonterske aktivnosti, te se radilo na animiranju javnosti za aktivno sudjelovanje u kreativnom izražavanju osoba s intelektualnim teškoćama kako bi im se povećao krug podrške i razvio osjećaj pripadnosti zajednici kojoj žive.

CIRA-e je od svog osnivanja uspješno provela 40-ak projekata na područjima osnaživanja i uključivanja osoba s intelektualnim teškoćama u zajednicu. Projekti/programi su podržanih od strane lokalne zajednice, tijela državne uprave, domaćih i inozemnih donatora, a kako slijedi u nastavku:

EU projekti

- „Usluge radnih aktivnosti uz podršku za osobe s intelektualnim teškoćama” ; Donator: Europska unija, iz Europskog socijalnog fonda a u sklopu programa 2007.-2013., Širenje mreže socijalnih usluga u zajednici- faza III; Razdoblje: 20.07.2015.- 19.09.2016.;

Nadležna ministarstva:

- „Uključivanje na rad u redovnu radnu sredinu osoba s mentalnom retardacijom (razvoj zapošljavanja uz podršku)”; Donator: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi; Razdoblje: 01.07.2006. - 01.07.2007.;
- „Socijalna integracija osoba s intelektualnim teškoćama kroz uključivanje u radne aktivnosti u redovnoj radnoj sredini”; Donator: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi; Razdoblje: 2007.;
- „Osnaživanje žena s intelektualnim teškoćama metodom psihosocijalne edukacije”; Donator: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi; Razdoblje: 01.08.2008. - 30.06.2009.;
- „Osnaživanje muškaraca s intelektualnim teškoćama metodom psihosocijalne edukacije”; Donator: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi; Razdoblje: 01.04.2009. - 31.12.2009.;
- „Volontiranjem do radnih aktivnosti na otvorenom tržištu rada”; Donator: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi; Razdoblje: 01.06.2010. - 31.05.2011.;
- „Promicanje aktivnog uključivanja osoba s intelektualnim teškoćama na tržište rada”; Donator: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi/ Ministarstvo socijalne politike i mladih; Razdoblje: 01.06.2011. – 31.05.2014.;
- „Inovativni model za povećanje potencijala osoba s intelektualnim teškoćama i dodatnim teškoćama za uključivanje na tržište rada” ; Donator: Ministarstvo socijalne politike i mladih; Razdoblje: 1.06.2014. – 31.05.2017.;
- „Usluge radnih aktivnosti uz podršku na otvorenom tržištu rada za osobe s intelektualnim teškoćama”; Donator: Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku; Razdoblje: 01.06.2017. – 31.05.2020.; Iznos: 180.000,00 kn godišnje; ukupno: 540.000,00 kn
- „Radne aktivnosti uz podršku“ Donator: Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku (sada Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike); Razdoblje: 01.06.2020. – 31.05.2023.; Iznos: 170.000,00 kn godišnje, ukupno 510.000,00 kn

Grad Zagreb

- „Savjetovalište za spolnost osoba s intelektualnim teškoćama”; Donator: Grad Zagreb; Razdoblje: 01.07.2007. - 31.12.2007.;
- „Edukacija osoba s invaliditetom – uključivanje mladih ljudi s intelektualnim teškoćama u cjeloživotno obrazovanje i aktivnosti lokalne zajednice” ; Donator: Grad Zagreb; Razdoblje: 01.01.2009. - 31.12.2009.;
- „Aktivno slobodno vrijeme”; Donator: Grad Zagreb; Razdoblje: 01.01.2011. - 31.12.2011.;
- „I ja sam tu - u tvom susjedstvu”; Donator: Grad Zagreb; Razdoblje: 01.03.2011. - 31.12.2011.;

- „Zapošljavanje / radne aktivnosti uz podršku za osobe s intelektualnim teškoćama”; Donator: Grad Zagreb; Razdoblje: 01.01.2012. - 30.09.2012.;
- „Razvoj i promocija društvenog poduzetništva osoba s intelektualnim teškoćama”; Donator: Grad Zagreb; Razdoblje: 01.01.2013. – 31.12.2013.;
- „Razvoj i promocija društvenog poduzetništva osoba s intelektualnim teškoćama”; Donator: Grad Zagreb; Razdoblje: 01.01.2014. – 31.12.2014.;
- „Sudjelovanje osoba s intelektualnim i psihičkim teškoćama u kulturnim i drugim sadržajima grada Zagreba – fura me kultura”; Donator: Grad Zagreb; Razdoblje: 01.01. 2013. – 31.12.2013.;
- "Kreiranje, izrada i predstavljanje nove kolekcije rukotvorina"; Donator: Grad Zagreb; Razdoblje: 01.10.2016. - 31.12.2016.
- „Kreiranje, izrada i predstavljanje nove kolekcije rukotvorina na temu ljudskih prava”; Donator: Grad Zagreb; Razdoblje: 01.04. 2017. – 30.09.2017.; Iznos: 5.317,33 kn;
- „Promicanje inkluzivnog volonterstva kroz uključivanja osoba s intelektualnim teškoćama u inkluzivno volontiranje” Donator: Grad Zagreb; Razdoblje: 01.07.2017. – 31.12.2017.; Iznos: 10.000,00 kn;
- „Izvolite moj CV” Donator: Grad Zagreb; Razdoblje: 01.09.2018. – 31.12.2018.; Iznos: 10.000,00 kn;
- „ CIRA DIZAJNIRA” Donator: Grad Zagreb; Razdoblje: 01.05.2019. – 31.12.2019.; Iznos: 10.000,00 kn;
- „ CIRA VOLONTIRA” Donator: Grad Zagreb; Razdoblje: 01.09.2018. – 31.12.2019.; Iznos: 10.000,00 kn;
- „VOLONTIRAM!” Donator: Grad Zagreb; Razdoblje: 01.10.2020. - 31.12.2020.; Iznos: 10.000,00 kn

Inozemni donatori

- „Extra ordinary design”; Donator: British Council Hrvatska; Razdoblje: 28.03. 2011. - 01.04.2011.;
- „Unaprjeđenje poslovnih i socijalnih prilika za osobe s intelektualnim teškoćama” ; Donator: Fondacija Otvoreno Društvo (FOSI); Razdoblje: 01.10.2012. - 1.10.2013.;
- „Projekt za održavanje postojećih programa i jačanje kapaciteta organizacije”; Donator: Fondacija Otvoreno Društvo (FOSI); Razdoblje: 01.12.2014. – 30.11.2015.;
- „Projekt za održavanje postojećih programa i jačanje kapaciteta organizacije” ; Donator: Fondacija Otvoreno Društvo (FOSI); Razdoblje: 01.12.2015. – 30.11.2017.;
- „Projekt za održavanje postojećih programa i jačanje kapaciteta organizacije” Donator: Fondacija Otvoreno Društvo (FOSI); Razdoblje: 01.12.2017. – 30.11.2020.; Iznos: 229.999,00 USD;

Ostali donatori

- „Utvrđivanje kriterija i modela za sufinanciranje rada radnog centra od strane fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom”; Donator: Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom; Razdoblje: 01.07.2009. - 31.12.2012.; 01.01.2013. – 31.12.2014.;
- „Socijalno poduzetništvo osoba s intelektualnim teškoćama – jupi za upi!” ; Donator: iDEMO, Institut za demokraciju; Razdoblje: 01.12.2011. - 30.11.2012.;
- „Forum socijalnog poduzetništva” ; Donator: Forum socijalnih poduzetnika (SEFOR); Razdoblje: veljača - ožujak 2012.;
- „Projekti udruga – podijeli ideje i iskustva putem televizije!” (za snimanje reportaže o društvenom poduzetništvu Radnog centra CIRA-e; Donator: Udruga CENZURA PLUS; Razdoblje: 2012.;
- „NeObično”; Donator: savez udruga; Razdoblje: 18.06.2013. – 20.06.2013.

MISIJA I VIZIJA

Misija Udruge jest podržati, osnažiti i pratiti proces uključivanja osoba s intelektualnim teškoćama na tržište rada kroz radni angažman i izradu proizvoda.

Vizija Udruge jest pravedno i kohezivno društvo čija je snaga ljudska različitost, društvo s izgrađenim socijalnim, pravnim i ekonomskim sustavom u kojem ljudi s intelektualnim teškoćama imaju jednake mogućnosti za samo-razvoj i doprinos zajednici kroz rad.

CILJEVI I DJELATNOSTI

CIRA-in glavni cilj je osnaživanje i pružanja podrške osobama s intelektualnim teškoćama pri ostvarivanju ustavom zajamčenog prava na rad. Kroz projekte i programe koje provodi utječe na sveopću sliku, a time i senzibilizaciju svih relevantnih dionika i javnost, i o mogućnostima sudjelovanja osoba s intelektualnim teškoćama u različitim društvenim ulogama, s posebnim naglaskom na radni potencijal.

Osim toga, CIRA već niz godina provodi edukacije i treninge radnih aktivnosti za osobe s intelektualnim teškoćama, ostale zaposlenike, poslodavce te za druge udruge u zemlji i inozemstvu. Za nezaposlene korisnike s intelektualnim teškoćama vršimo edukacije temeljene na razvoju vještina potrebnih za uspješno nalaženje poslova, na razvoju vještina potrebnih za konkretno radno mjesto te na razvoju vještina potrebnih za prevladavanje mogućih problema i diskriminacije. Iz istog razloga, pružamo usluge radnih aktivnosti u posebnim uvjetima gdje korisnike osnažujemo kroz učenje i trening radno-socijalnih vještina i pripremamo za uključivanje na otvoreno tržištu rada.

Statutarno određeni ciljevi CIRE su:

- poticanje i podržavanje procesa uključivanja osoba s intelektualnim teškoćama u prirodnu društvenu sredinu,
- organiziranje pružanja međusobne pomoći članovima.

Udruga sukladno ciljevima djeluje na području socijalne djelatnosti, i to kroz sljedeće djelatnosti:

- poticanje poštivanja ljudskih prava osoba s intelektualnim teškoćama,
- pružanje skrbi izvan vlastite obitelji i drugih socijalnih usluga osobama s intelektualnim teškoćama sukladno posebnim propisima,
- proučavanje položaja te poticanje unapređivanja kvalitete života osoba s intelektualnim teškoćama u društvu te pokretanje za to potrebnih programa i projekata,
- poticanje i unapređivanje oblika skrbi i drugih socijalnih usluga za osobe s intelektualnim teškoćama koje za cilj imaju uključivanje u lokalnu zajednicu,
- poticanje stvaralačkog rada, osobito u području usvajanja modernih tehnologija te pomaganje u izboru radnih aktivnosti osobama s intelektualnim teškoćama,
- organiziranje drugih vidova pomoći članovima Udruge, osobama s intelektualnim teškoćama i članovima njihovih obitelji,
- razvijanje svih drugih djelatnosti i aktivnosti od interesa za unapređenje kvalitete života osoba s intelektualnim teškoćama, odnosno svih aktivnosti i djelatnosti koje mogu pridonijeti ostvarivanju ciljeva Udruge utvrđenih Statutom.

DOPRINOS I VAŽNOST DJELOVANJA

Izravni i neizravni korisnici programa CIRA-e

Izravni korisnici programa CIRA-e su odrasle nezaposlene osoba s intelektualnim teškoćama, oba spola (žene i muškarci), životne dobi od 18 do 65 godina, s područja grada Zagreba, koji su uključeni u programe CIRA-e te članovi njihovih obitelji/roditelji/skrbnici, kao i poslodavci i druge pravne osobe koji se uključuju u programe zajedno s svojim drugim zaposlenicima i radnim timovima.

Neizravni korisnici programa su građani koje CIRA nastoji informirati i senzibilizirati o prednostima uključivanja i angažiranja OIT u različite aspekte života u zajednici i o prednostima ovakve suradnje za lokalnu zajednicu. Neizravni korisnici su i druge neprofitne organizacije, osobito udruge koje se bave unaprjeđenjem kvalitete svih razina života osoba s invaliditetom, a osobito osoba s intelektualnim teškoćama i ostale odgojno obrazovne ustanove u koje su uključene OIT te ostale ustanove socijalne skrbi koje pružaju socijalne usluge. Neizravni korisnici su i sve ostale OIT i članovi njihovih obitelji/roditelji/skrbnici, koji se nisu uključili u program s područja grada Zagreba, kao i ostalih područja Republike Hrvatske, kao i ostali poslovni subjekti, odnosno ostali poslodavci koji se još nisu uključili u programe CIRA-e.

Važnost djelovanja CIRA-e

U Hrvatskoj položaj osoba s invaliditetom, a među njima posebno osoba s intelektualnim teškoćama (OIT) karakterizira iznimno otežan pristup tržištu rada. Obrazovni programi nisu sukladni njihovim interesima i sposobnostima, kao ni potrebama tržišta rada, tako da OIT tijekom obrazovnog procesa ne stječu znanja i vještine zasnovane na tehnologijama koje se traže na tržištu rada. Dakle ne stječu kvalifikacije kojima bi mogli konkurirati na otvorenom tržištu rada. Ako OIT i uspiju pronaći neki potencijalni posao, tu započinju brojne prepreke. Očekivanja poslodavaca su, osim da zadovolje radno – proizvodne norme radnika bez teškoća, i da formaliziraju svoj međusobni odnos poslodavac-radnik, sukladno aktualnoj zakonskoj regulativi. Nadalje, konkretna podrška u učenju radnih zadataka ne postoji zbog čega veliki broj osoba s OIT ne može niti započeti svoj rad niti zadržati radno mjesto što dovodi do niskog samopouzdanja i samosvijesti, negativnog stava prema traženju posla i nedostatnog radnog i životnog iskustva. Stoga je stopa nezaposlenosti osoba s invaliditetom vrlo je visoka, neovisno o tome imaju li ove konkretne osobe očuvanu poslovnu i radnu sposobnost ili su lišene poslovne sposobnosti.

Pravo na rad je sukladno člancima 23. Opće deklaracije o ljudskim pravima i 55. Ustava Republike Hrvatske jedno od osnovnih ljudskih prava, a u čl 27. Konvencije o pravima osoba s invaliditetom priznaje se pravo na rad osoba s invaliditetom na jednakoj osnovi s drugima, što uključuje mogućnost zarađivanja za život od rada, slobodno odabranog i prihvaćenog na tržištu rada i u radnom okruženju koje je otvoreno, uključujuće i dostupno osobama s invaliditetom. Kako bi osoba ostvarila punu participaciju u životu zajednice, bolje socijalne kontakte, status i doživljaj osobnog postignuća, te da bi se u potpunosti realizirala potrebno joj je pravo na rad i omogućiti.

Programi, aktivnosti i ukupno djelovanje CIRA-e su u skladu s UN-ovom Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom koja potvrđuje pravo svih građana na ravnopravno sudjelovanje u svim segmentima društva i nesmetano raspolaganje svojim zakonskim i ustavnim pravima, a osobito što se tiče prava na rad. Konvencija je najmlađi UN međunarodni dokument o ljudskim pravima te je usvojena 13. prosinca 2006., a Republika Hrvatska bila je među prve četiri europske zemlje koje su Konvenciju potpisale i ratificirale, te je ista kao međunarodni

dokument postala dio pravnog poretka Republike Hrvatske koji je po pravnoj snazi iznad hrvatskih zakona i ispod Ustava.

Doprinos promjenama u društvu

CIRA od svog osnutka svojim programima doprinosi zapošljivosti i rješavanju problema ekonomske ovisnosti osoba s intelektualnim teškoćama na području Zagreba. Svakim danom sve više mladih OIT po završetku prilagođenog obrazovanja dugo ostaju isključene iz bilo kakvih društvenih aktivnosti. Njihove socijalne i komunikacijske vještine s vremenom slabe, a zanimanja za koja su školovani više se ne traže. Dugotrajnom nezaposlenošću i lošim životnim uvjetima postaju još ranjiviji i izoliraniji. Uključivanjem u CIRA-ine programe situacija se mijenja, jačaju se individualni kapaciteti, podiže stupanj samostalnosti, povećavaju kontakti s lokalnom zajednicom i ostvaruje sveukupan boljitak pojedinca i njegove obitelji.

Kao najveći uspjeh CIRA-e treba istaknuti kontinuirani rad od 2004. godine tijekom kojega su održane dugogodišnje kvalitetne suradnje s renomiranim hrvatskim poslodavcima koji su prepoznali model radnih aktivnosti kao primjer dobre prakse kroz koji je preko 150 osoba s intelektualnim teškoćama (iz baze od više od 300 osoba koje su nam se prijavile za sudjelovanje u programima) dobilo priliku pokazati svoje radne mogućnosti i svoju vrijednost kao punopravnih članova zajednice. Osim kontinuiteta, značajan je i stalni rast kapaciteta CIRA-e te uzlazni trend novih uključivanja poslodavaca i korisnika u programe.

U protekle 3 godine CIRA-in doprinos i uloga u društvu bila je značajna za 80ak pojedinaca-građana Republike Hrvatske koji su nezaposlene osobe s težim ili lakšim intelektualnim teškoćama i za njihove članove obitelji/skrbnike/roditelje, i to na način da su ove osobe kroz program radnih aktivnosti uspjele ostvariti svoja temeljna ljudska prava, prvenstveno ostvarujući svoje pravo na rad. S obzirom da je primjena zakonodavnog okvira koji u RH uređuje zapošljavanje osoba s invaliditetom, a osobito zapošljavanje uz podršku, u praksi spor, skup i dugotrajan postupak (a uzimajući u obzir česte izmjene istih zakona, ekonomsko stanje i visoku opću stopu nezaposlenosti, kao i trenutnu nestabilnost situacije zbog pandemije koronavirusa COVID 19), nužno je ovu problematiku rješavati puno brže, efikasnije, ekonomičnije i optimalnije nego je to trenutno slučaj, a osobito imajući u vidu da se radi o osobama koje su u izrazito ranjivoj skupini u brojnim aspektima. Jedan životni vijek pojedinca zahtjeva ispunjavanje njegovih ljudskih prava odmah i sada bez odlaganja reformi i/ili dugogodišnjih uvođenja u punu primjenu. Od navedenih 80 pojedinaca koji su prošli/prolaze kroz program radnih aktivnosti u prethodne 3 godine 15 od njih je uspjelo steći kompetencije i zasnovati radni odnos i steći sva radno-pravna prava i obaveze kao i svaki drugi zaposleni radnik bez invaliditeta u RH. Na taj način su ove osobe prestale biti korisnici socijalnih naknada i smanjio se rizik od siromaštva za ove osobe, a iz našeg iskustva i za njihove obitelji. Na uključivanje u programe trenutno čeka više od 150 OIT.

ORGANIZACIJSKA STRUKTURA I KAPACITETI

Tijela Udruge su:

Skupština

Skupština je najviše tijelo, a čine je svi članovi Udruge.

Predsjednik/ca Udruge

Slavenka Martinović, prof. psihologije je dugogodišnja predsjednica CIRA-e (od 2013. godine), s više od 30 godina iskustva u području socijalne skrbi na rukovodećim pozicijama u Hrvatskoj i u zemljama regije. Provodila je i oblikovala brojne edukacijske programe te radila kao konzultant Svjetske banke na projektima reforme socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj.

Upravni odbor

Upravni odbor je izvršno tijelo Skupštine ovlašteno za upravljanje poslovima Udruge, i čine ga 5 člana/ice:

Milica Jovanović, dipl. iur., pravna je savjetnica u Hrvatskoj udruzi poslodavaca (HUP) i nacionalna pravna stručnjakinja, pravna ekspertica na međunarodnim projektima, predavačica, koordinatorica projekata i novinarka. Članica je brojnih strukovnih udruženja, upravnih i savjetodavnih vijeća i odbora, povjerenstava i radnih skupina. Trenutno pohađa poslijediplomski specijalistički interdisciplinarni studij – AMES na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Tomislav Žaja, mag. režije, redatelj je i producent više od pedeset dokumentarnih filmova i jednog cjelovečernjeg igranog filma te dobitnik više domaćih i međunarodnih nagrada i priznanja. U sklopu svoje producerske kuće Gral Film producira većinom socijalno angažirane dokumentarne filmove koji se bave raznim aspektima ljudskih prava i socijalne pravde.

Predrag Mišćević, dipl. oec., voditelj je računovodstva Udruge za promicanje inkluzije s bogatim radnim iskustvom u neprofitnom sektoru. Aktivno je sudjelovao na raznim domaćim i inozemnim projektima te je član radnih i upravnih odbora raznih udruga.

Ivana Ćirinji, predstavnica je osoba s intelektualnim teškoćama, dugogodišnja korisnica CIRA-inih programa

Radnici

Za svakodnevno uspješno poslovanje CIRA-e zaslužni su stalni radnici i povremeni suradnici, koji svojim znanjima, vještinama i dosadašnjim iskustvima iz područja socijalnog rada, radne rehabilitacije, obrazovanja, računovodstva i financija te informacijskih tehnologija, doprinose izvršenju redovitih poslova i ispunjavanju misije i vizije CIRA-e.

Trenutno je zaposleno ukupno 8 radnika, od kojih je 37,5 % visoke stručne spreme i 62,5 % srednje stručne spreme. Radnici su angažirani na administrativno-tehničkim poslovima (37,5 %) i u direktnom pružanju podrške korisnicima (62,5 %).

Radnici se kontinuirano dodatno usavršavaju u svrhu podizanja kvalitete i rezultata rada, te su sudionici stručnih konferencija, okruglih stolova, predavanja na teme ljudskih prava i uključivanja osoba s invaliditetom u zajednicu. U suradnji s Centrom za obrazovanje odraslih

Validus, predstavnici CIRA-e pohađali su edukacije na temu pružanja usluga u zajednici i osobno usmjerenog pristupa, te osposobljavanja za asistente osobama s intelektualnim teškoćama u zapošljavanju/rada uz podršku. U svojim aktivnostima CIRA svakodnevno usko surađuje sa stručnim službama i stručnjacima Udruge za promicanje inkluzije s obzirom na bogato teorijsko i praktično znanje i iskustvo koje posjeduje.

Volonterski angažmani u CIRA-i

CIRA je u zadnjih nekoliko godina prepoznala i važnost angažiranja volontera kako bi obogatila svoj rad te su u 2018. godini u CIRA-i volonterski angažirane 2 osobe i odrađeno je 40 volonterskih sati, a u 2019. godini 2 volontera s odrađenih 80 sati volontiranja te u 2020. godini 4 volontera sa 64 volonterskih sati. Volonteri su radu CIRA-e doprinijeli povremenim sudjelovanjem u provođenju vremena s korisnicima naših programa, povremenim sudjelovanjem u prodajnim i promotivnim aktivnostima CIRA-e kao organizatora volontiranja, provođenjem vremena s korisnicima angažiranim na različitim radnim aktivnostima i kroz pomoć pri razvijanju odnosa s prirodnom podrškom na radnoj aktivnosti, prijevozom korisnika na mjesta obavljanja volonterskih aktivnosti.

CIRA kao organizator volontiranja vodi dokumentaciju vezanu uz volonterstvo, odnosno evidencije angažiranih volontera koji volontiraju s korisnicima - osobama s invaliditetom pa stoga moraju ispunjavati određene uvjete propisane Zakonom o volonterstvu u pogledu načela zaštite korisnika volontiranja te evidencije sklopljenih ugovora o volontiranju i izdaje potvrde o volontiranju.

Evidenciji prileži dokumentacija o praćenju volonterskih aktivnosti koje se obavljaju uz stalan stručni nadzor i podršku, uz osiguravanje tajnosti osobnih podataka i zaštitu privatnosti.

Također, CIRA redovito izvješćuje Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku o volonterskom angažmanu putem elektronskog Izvješća organizatora volontiranja u sustavu Ministarstva „Evidencija volontera“.

Prostor i oprema

S obzirom da CIRA nenaplatno koristi poslovni prostor u vlasništvu osnivača, Udruge za promicanje inkluzije, to dijelom snosi razmjerne režijske troškove i troškove korištenja računovodstvenog programa. Ostale troškove čine troškovi povezani s korištenjem i održavanjem službenog vozila KIA Ceed, uredski troškovi redovitog poslovanja, troškovi zaštite na radu i zaštite od požara. CIRA je tijekom 2017. i 2018. godine tehnički i vizualno preradila postojeću službenu internetsku stranicu te ju redovito održava, kao i društvene mreže.

IZVJEŠTAJ ZA RAZDOBLJE 2018.-2020.

Programi CIRA-e

S obzirom na registrirano područje djelovanja, korisnici CIRA-inih programa su osobe s intelektualnim teškoćama s područja grada Zagreba. Samo djelovanje na području glavnog grada Republike Hrvatske osigurava pristup velikom broju tvrtki lociranih u Zagrebu kao i velikom broju potencijalnih korisnika.

U evidenciji CIRA-e trenutno je preko 300 osoba s intelektualnim i dodatnim teškoćama koje su zainteresirane za usluge koje CIRA pruža, odnosno za uključivanje u inkluzivne radionice/inkluzivno volontiranje/radne aktivnosti. Redovita praksa CIRA-e je da se sa svim zainteresiranim osobama koje se jave, obavi inicijalni intervju i individualna procjena u funkciji zapošljavanja kako bi se pronašla programska aktivnost koja najbolje odgovara sposobnostima i interesima osobe.

Kako bi osobama zainteresiranim za uključivanje u smislene aktivnosti isto i omogućili, redovito smo kontaktirali i kontaktiramo te informiramo i senzibiliziramo poslovne subjekte- potencijalne poslodavce. U tu svrhu su održani brojni sastanci s istima, a sve kako bi potaknuli društveno odgovorno poslovanje i proširili obujam programa koje provodimo.

U protekle 3 godine provodili smo 3 programa: program radnih aktivnosti uz podršku na otvorenom tržištu rada, program radnih aktivnosti uz podršku u posebnim uvjetima u radnom/dnevnom centru i program inkluzivnog volontiranja uz podršku

1) Program radnih aktivnosti uz podršku na otvorenom tržištu rada

Program radnih aktivnosti uz podršku na otvorenom tržištu rada koji CIRA provodi na području grada Zagreba od svog osnutka 2004., a koji je uspostavljen u suradnji s Udrugom za promicanje inkluzije koja ga je provodila i ranije, pilot je projekt ovih nevladinih i neprofitnih udruga koji je prepoznat kao program razvoja novih socijalnih usluga, i to specifično za osobe sa intelektualnim teškoćama na području Zagreba. Unatoč činjenici da ovaj program kao socijalna usluga još nije uvršten u zakonodavstvo Republike Hrvatske, prepoznat je kroz brojne do sada provedene projekte.

Ovaj program je važan preduvjet za deinstitucionalizaciju i inkluziju osoba s intelektualnim teškoćama u društvo, a CIRA svojim korisnicima omogućava uključivanje u svijet rada putem smislenih i kontinuiranih te plaćenih radnih aktivnosti. Zalažemo se za uključivanje osoba s intelektualnim teškoćama u redovne radne uvjete, jer - pored činjenice da je to njihovo ljudsko pravo - iskustva tvrtki koje su naši dugogodišnji partneri pokazuju da osobe s intelektualnim teškoćama imaju sposobnosti postati cijenjeni i produktivni članovi radnog tima. Osobno usmjereno i uz adekvatnu podršku, uključivanje u svijet rada i uspjeh u obavljanju radnih zadataka povećava samopouzdanje, dostojanstvo, razinu životnog zadovoljstva i financijsku neovisnost uključenih osoba.

Samim dugogodišnjem razvojem programa radnih aktivnosti uz podršku stvorena je impozantna mreža poslovnih subjekata- poslodavaca koji su do sada u svoje radne sredine uključili preko 150 osoba s intelektualnim teškoćama, od kojih neke osobe obavljaju radne aktivnosti kontinuirano i desetak godina kod istog poslodavca.

Radne aktivnosti su aktivnosti obavljanja uglavnom pomoćnih poslova (etiketiranja, čišćenja, pomoćnih administrativnih poslova i sl.) koje obavljaju korisnici udruge uz podršku radnih asistenata te stručnu podršku koordinatora ranih aktivnosti i ostalih stručnih osoba udruge, u svrhu zadovoljavanja radnih potreba pružanjem psihosocijalne rehabilitacije kroz radne aktivnosti u općim uvjetima (na tržištu rada), te stjecanja neophodnih znanja i vještina te socijalne integracije s ciljem osposobljavanja za samostalan rad i pronalaženje zaposlenja.

Za svoj angažman u radnim aktivnostima korisniku se svakomjesečno isplaćuje socijalna potpora, koju CIRA obračunava, iskazuje i prijavljuje u propisanom JOPPD obrascu nadležnoj poreznoj upravi i isplaćuje korisniku iz sredstava koje joj poslodavac doznači temeljem sporazuma o suradnji i ispostavljenog računa.

CIRA pruža stručnu podršku svim sudionicima u procesu:

- osobama s intelektualnim teškoćama koje se uključuju u radnu sredinu,
- zaposlenicima poslodavca koji su neposredni suradnici u radnom procesu te
- managementu poslodavaca.

Naše aktivnosti se mogu podijeliti na sljedeće poslove:

- u suradnji s poslodavcima vršimo procjenu uvjeta i poslova radnog mjesta
- vršimo procjenu osoba s intelektualnim teškoćama (korisnika) koje su kandidati za uključivanje u radnu sredinu
- odabranog kandidata treniramo za radne zadatke.
- CIRA-in radni asistent osobi pruža podršku na samom mjestu obavljanja poslova pri: uhodavanju u konkretan posao, integraciji u postojeći tim poslodavca i stvaranju mreže socijalnih odnosa.

Stupanj podrške vremenom se smanjuje kako se novouključena osoba prilagođava na sam posao i postojeći tim. U konačnici, poslodavac dobiva kandidata koji je pažljivo identificiran i obučen, a kvalitetno spajanje kandidata i poslodavca temelji se na poznavanju mogućnosti i interesa kandidata za obavljanje posla te specifičnim zahtjevima poslodavaca. Podrška poslodavcima pruža se i u vidu senzibilizacije i podizanja svijesti zaposlenika tvrtke o osobama s invaliditetom, a osigurava im se i podrška u lakšem razumijevanju i upravljanju različitostima u radnom okruženju te praćenje učinkovitosti osoba s intelektualnim teškoćama koje su uključene u radne aktivnosti. Važno je napomenuti da su brojna iskustva pokazala da uključivanje osobe s invaliditetom u tim ima pozitivne učinke i podiže motivaciju svih zaposlenika u timu.

Kroz ovaj model korisnici ne stječu prava i obveze kao iz radnog odnosa, niti ne gube druga ostvarena socijalna prava no treba istaknuti da ni poslodavci ne ostvaruju olakšice i/ili poticaje za sudjelovanje u programu radnih aktivnosti uz podršku, a što CIRA teži promijeniti.

Pregledom zakonodavnog okvira koji u Republici Hrvatskoj uređuje zapošljavanje osoba s invaliditetom, a osobito zapošljavanje uz podršku, te praćenjem primjene istih propisa a uzimajući u obzir ekonomsko stanje i visoku opću stopu nezaposlenosti, kao i trenutnu nestabilnost zakonodavne i izvršne vlasti u državi, dolazi se do zaključka da ovu problematiku treba rješavati puno brže, efikasnije, ekonomičnije i optimalnije nego je to trenutno slučaj, a osobito imajući u vidu da se radi o osobama koje su izrazito ranjivoj skupini u brojnim aspektima. Jedan životni vijek pojedinca zahtjeva ispunjavanje njegovih ljudskih prava odmah i sada bez odlaganja reformi i/ili dugogodišnjih uvođenja u punu primjenu. Također je važno istaći da tradicionalni organizacijski oblici profesionalne rehabilitacije OIT izostavljaju jednu od najznačajnijih funkcija rada i zapošljavanja - socijalnu funkciju. Korisnicima je onemogućena socijalna interakcija s osobama bez teškoća, uspostavljanje radno-socijalnih poznanstava i prijateljstava izvan kruga osoba s teškoćama. Pravo na rad je sukladno člancima 23. Opće deklaracije o ljudskim pravima i 55. Ustava Republike Hrvatske jedno od osnovnih ljudskih prava, a u čl 27. Konvencije o pravima osoba s invaliditetom priznaje se pravo na rad osoba s invaliditetom na jednakoj osnovi s drugima, što uključuje mogućnost zarađivanja za život od rada, slobodno odabranog i prihvaćenog na tržištu rada i u radnom okruženju koje je otvoreno, uključujuće i dostupno osobama s invaliditetom. Kako bi osoba ostvarila punu participaciju u životu zajednice, bolje socijalne kontakte, status i doživljaj osobnog postignuća, te da bi se u potpunosti realizirala potrebno joj je pravo na rad i omogućiti.

Kroz ovaj program u protekle tri godine uključivali smo osobe s intelektualnim teškoćama, kako slijedi:

- Tijekom 2018. godine na radne aktivnosti na otvorenom tržište rada uključili smo ukupno 52 korisnika kod 12 poslodavaca-partnera (Zvijezda d.d., Coca Cola HBC Hrvatska, dm-drogerie markt d.o.o., Alca Zagreb d.o.o., Bauhaus Zagreb k.d., K-index d.o.o., Zelena akcija, Dom za starije i nemoćne osobe Sveta Ana Zagreb, Dentalni centar Videntis d.o.o., Sedam IT d.o.o., MMV Frog j.d.o.o. i Lidl Hrvatska d.o.o. k.d)
- Tijekom 2019. godine na radne aktivnosti na otvoreno tržište rada uključili smo ukupno 60 korisnika u 10 različitih tvrtki (Zvijezda d.d., Coca Cola HBC Hrvatska, dm-drogerie markt d.o.o., Alca Zagreb d.o.o., Bauhaus Zagreb k.d., K-index d.o.o., Dentalni centar Videntis d.o.o., Sedam IT d.o.o., MMV Frog j.d.o.o. i Lidl Hrvatska d.o.o. k.d.).
- Tijekom 2020. godine na radne aktivnosti na otvoreno tržište rada uključili smo ukupno 45 korisnika kod 8 poslodavaca partnera (Zvijezda d.d., Coca Cola HBC Hrvatska, dm-drogerie markt d.o.o., Alca Zagreb d.o.o., Bauhaus Zagreb k.d., K-index d.o.o., Sedam IT d.o.o., MMV Frog j.d.o.o.)

Trenutno se program radnih aktivnosti financira iz donacija pravnih osoba, vlastitih sredstava i djelomično iz projekata: „Radne aktivnosti uz podršku“ Donator: Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku (sada Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike); Razdoblje: 01.06.2020. – 31.05.2023.; Iznos: 170.000,00 kn godišnje, ukupno 510.000,00 kn; te djelomično iz institucionalne podrške Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva; Razdoblje: 01.01.2021. – 31.12.2023.; Iznos: 201.000.00 kn godišnje, ukupno 603.000,00 kn

2) Program radnih aktivnosti uz podršku u posebnim uvjetima u Radnom/dnevnom centru

Ovaj program bio je namijenjen za teže zapošljive osobe te je u okviru njega uspostavljen Radni/dnevni centar u kojem se osobe s intelektualnim teškoćama pripremaju za rad na otvorenom tržištu rada kroz izrađivanje unikatnih rukotvorina, usavršavajući tako svoje radne i socijalne vještine. Program je nastao iz projekta "Utvrđivanje kriterija i modela za sufinanciranje rada radnog centra od strane Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom" donatora: Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom; za razdoblje: 01.07.2009. - 31.12.2012.; 01.01.2013. – 31.12.2014.; i to kao pilot projekt osnaživanja takvih centara u Republici Hrvatskoj.

Korisnici su radili na ručnoj izradi uporabnih i ukrasnih tekstilnih predmeta te na kooperacijskim poslovima sa subjektima iz lokalne zajednice. Radi postizanja održivosti programa rukotvorine se uglavnom prodaju izravno na upit pojedinih građana ili narudžbe poslovnih subjekata u prostorima CIRA-e te na raznim događanjima putem kojih želimo proširiti vidljivost i doprijeti do šire javnosti. Aktivnosti samofinanciranja su pokrivalo samo neke od izravnih troškova, te ne predstavljaju obavljanje gospodarske aktivnosti niti im je to svrha.

Kroz ovaj program se unaprjeđuje položaj i mogućnosti samorazvoja i samostalnosti osoba s intelektualnim teškoćama kako bi ublažili posljedice nezaposlenosti i društvene izoliranosti osoba s intelektualnim teškoćama kroz individualnu podršku te kod korisnika potaknuli osjećaj zadovoljstva zbog zadovoljavanja potrebe za smislenim i interesima prilagođenim aktivnostima. Na taj način korisnici postižu bolju sliku o sebi, svoje mogućnosti predstaviti u lokalnoj zajednici, proširiti krug poznanstava, prijateljstava i ostalih krugova prirodne podrške u zajednici i poboljšati senzomotorne, osobne, psihosocijalne i kognitivne vještine što direktno rezultira smanjenjem društvene izolacije i povećanjem prilika za uključivanje na tržište rada.

Od onoga što smo stvarali posebice su zanimljivi artikli izvezeni na žutici ili lanu kao što su jastučići, torbice, nadstolnjaci, pregače, kompleti za bebe i sl. Dugotrajnim i strpljivim radom dobivaju se originalni vezove s različitim prigodnim i veselo izvezenim motivima u koje se unosi vlastita osobnost i ljubav, svaki put iznova te s novim kreativnim varijacijama. Paleta rukotvorina naših vrijednih i kreativnih korisnika se s vremenom povećava. 20-ak korisnika radilo je svakim radnim danom po 4 do 6 sati na kreiranju i ručnom izrađivanju unikatnih i

visokokvalitetnih rukotvorina uporabnih i ukrasnih tekstilnih predmeta uz svakodnevnu podršku radnog asistenta i povremenu stručnu podršku vanjskih suradnika.

Naša najpopularnija kolekcija rukotvorina je JUPI za UPI! koja je razvijena u ožujku 2011. godine na profesionalnoj radionici inkluzivnog dizajna pod nazivom Extra Ordinary Design. Osnovni cilj radionice bio je osnažiti tržišnu konkurentnost proizvoda korisnika Radnog centra i uključiti osobe s intelektualnim teškoćama u proces razvoja novih proizvoda, odnosno izradu vlastitih proizvoda konkurentnih na suvremenom tržištu. Suradnja s dizajnerima i proizvodnja pod vlastitom markom kontinuirano doprinosi društvenoj uključenosti i povećanju kvalitete života osoba s teškoćama, kao i svijesti o važnosti inkluzije u široj zajednici - u kojoj rukotvorine postaju faktor vidljivosti i pozitivne percepcije osoba s intelektualnim teškoćama.

U okviru kolekcije se posebno istakla Žiraha- nadnaravno biće, nastalo u imaginaciji umjetnika Ratka Koletića – osobe s intelektualnom teškoćom. Proizvodi s likom Žiraha i prijatelja – čudesnih stvorenja razvijeni su u okviru radionice Extra Ordinary Design, a ostvarili su zapažene uspjehe na izložbama u Zagrebu, Londonu, Kyotu i Tokiju.

Inkluzivni dizajn je sve više priznat kod publike jer predstavlja inovativan pristup društvenoj uključenosti, raznolikosti i jednakosti naglašavajući ujedno praktičan odgovor na osobne potrebe osoba s teškoćama. Odlikuju ga kreativna rješenja usmjerena poboljšanju pristupačnosti svakom zainteresiranom članu društva bez obzira na individualne sposobnosti. Dugogodišnju suradnju ostvarujemo sa Take me home dizajnerskim dućanom, Ježevom kućicom- suvenirnicom Zoološkog vrta, Aqua trgovinama u zemlji i inozemstvu te smo redoviti izlagači na ArtOmat-u, Tjednu dizajna, BudiIN sajmu, Dan-u D", Tjednu udruga i dr.

Ovaj program je u dosadašnjem radu bio financiran iz različitih manjih projekta odobrenih i financiranih od strane Grada Zagreba, te iz donacija pravnih osoba, vlastitih sredstava, prigodnih prodaja rukotvorina i djelomično iz institucionalne podrške Fondacije Otvoreno Društvo (FOSI); Razdoblje: 01.12.2017. – 30.11.2020.

S obzirom na organizacijske promjene i činjenicu da je pandemija koronavirusa COVID 19 nametnula određena epidemiološka pravila, radne aktivnosti u posebnim uvjetima u radni centru od ožujka se ne održavaju te je u tijeku prilagodba ovog programa epidemiološkim mjerama kroz razvoj programa inkluzivnih radionica za OIT, a kao jedan od strateških ciljeva za trogodišnje razdoblje.

3) Program inkluzivnog volontiranja uz podršku

U Hrvatskoj osobe s invaliditetom spadaju u jednu od najteže zapošljivih kategorija nezaposlenih osoba, a među njima posebno je osobama s intelektualnim teškoćama karakteriziran otežan pristup tržištu rada, iz razloga kao što su obrazovni programi koji nisu sukladni njihovim interesima, sposobnostima ni potrebama tržišta rada, posljedica čega je da osobe s intelektualnim teškoćama tijekom obrazovnog procesa ne stječu znanja i vještine koje se traže na tržištu rada, a ako i uspiju pronaći posao često su očekivanja poslodavaca veoma visoka, stoga često ne uspijevaju zadržati radno mjesto.

Kao alternativni način edukacije/obrazovanja/osposobljavanja i prvi korak ka stvaranju mogućnosti za stjecanje potrebnih znanja i vještina i kompetencija za kvalitetno obavljanje određenih poslova, CIRA je koncem 2015. godine uspostavila ovaj program.

Inkluzivno volontiranje uređeno je Zakonom o volonterstvu (NN 58/07, 22/13) u čl. 14. kao jedno od temeljnih načela volontiranja, kako bi se osigurali jednaki uvjeti volontiranja, s posebnim naglaskom na uključivanje pripadnika socijalno isključenih skupina stanovništva, a s ciljem njihova uključivanja u društvo i socijalnog osnaživanja. Međusobni pravni odnosi uređeni su ugovorom o inkluzivnom volontiranju kojeg organizacija sklapa s volonterom, uz osnaživanje ugovora od strane skrbnika u slučaju da je osoba lišena poslovne sposobnosti.

Osobe na volonterske aktivnosti odlaze jednom tjedno u trajanju od po dva sata, a podršku na volonterskim aktivnostima pruža im radni asistent. Inkluzivno volontiranje ima brojne prednosti za volontera, što je rezultiralo time da su se osobe uključene na volonterske aktivnosti osnažile, stekle nova iskustva, znanja i vještine, usvojile radne navike, razvile bolje socijalne kompetencije, proširile mrežu svojih socijalnih odnosa. Time im se povećava zapošljivost te kvalitetnije provode svoje slobodno vrijeme i aktivno pomažu svojoj lokalnoj zajednici.

CIRA je u 2018. u ovaj program uključila 8 korisnika u 4 partnerske organizacije (Knjižnica Vladimir Nazor, Don Kihot – Udruga za terapije pomoću konja, Noina arka - Hrvatska udruga zaštitnika životinja i Dom za starije i nemoćne osobe Sveta Ana Zagreb), u 2019. 10 korisnika u 5 partnerskih organizacija (Knjižnica Vladimir Nazor, Don Kihot – Udruga za terapije pomoću konja, Noina arka - Hrvatska udruga zaštitnika životinja, Dom za starije i nemoćne osobe Sveta Ana Zagreb i Zelena akcija), i u 2020. 10 korisnika u 4 partnerske organizacije (Knjižnica Vladimir Nazor, Don Kihot – Udruga za terapije pomoću konja, Noina arka - Hrvatska udruga zaštitnika životinja, Sklonište za nezbrinute životinje Grada Zagreba Dumovec).

Mreža organizatora volontiranja i novih zainteresiranih OIT za volontiranje se svakim danom sve više širi, no potrebno je ovaj program predstaviti široj javnosti i što je više moguće ga proširiti.

Ovaj program se trenutno financira iz vlastitih sredstava te djelomično iz institucionalne podrške Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva; Razdoblje: 01.01.2021. – 31.12.2023.; Iznos: 201.000,00 kn godišnje, ukupno 603.000,00 kn te iz višegodišnjih manjih projekta Grada Zagreba

Projekti u tijeku

Tijekom siječnja 2021. godine CIRA je u fazi provedbe dva više godišnja projekta/podrške:

- „Radne aktivnosti uz podršku”
Donator: Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike;
Razdoblje: 01.06.2020. - 31.05.2023.;
Iznos: 170.000,00 kn godišnje; ukupno: 510.000,00 kn;
- „Institucionalna podrška udrugama osoba s invaliditetom koje djeluju na lokalnoj razini”
Donator: Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva
Razdoblje: 01.01.2021. - 31.12.2023.
Iznos: 201.000,00 kn godišnje, ukupno 603.000,00 kn

Promocija rada

Promocija programa koje provodimo i isto tako proizvoda nastalih radom osoba s intelektualnim teškoćama redovito se održavala i dalje se održava u vidu:

- **uspješne suradnje s medijima i portalima**

TELEVIZIJSKE I RADIO EMISIJE:

- „ZAGREBAČKA PANORAMA“

HRVATSKA RADIOTELEVIZIJA, HRVATSKA TELEVIZIJA

03.07.2018.

- „MOGU SVE“

TREND TV

<https://www.youtube.com/watch?v=QHUKjaQ7xhY>

05.03.2018.

- „DOBRO JUTRO HRVATSKA“

HRVATSKA RADIOTELEVIZIJA, HRVATSKA TELEVIZIJA

<http://magazin.hrt.hr/424335/filip-je-ponosan-na-svoj-prvi-posao>

TISKANI MEDIJI:

- „ZAGREBAČKI TULIPANI S NAJLJEPŠOM PRIČOM“

D&D, Jutarnji list, str. 14-16,

svibanj 2018.

WEB OBJAVE:

- „FILIP JE PONOSAN NA SVOJ PRVI POSAO“

In portal, portal za osobe s invaliditetom,

<http://www.in-portal.hr/in-portal-news/vijesti/15002/abac-i-labud-prvi-hrvatski-aparat-za-deterdzente-u-rinfuzi-znaci-i-posao-za-osobu-s-invaliditetom>

10.01.2018.

- "VLASNICI FOOD OUTLETA ZA STALNO ZAPOSILI MLADICA S POSEBNIM POTREBAMA I BESKUCNIKA"

072info

<https://www.072info.com/vlasnici-food-outleta-za-stalno-zaposlili-mladica-s-posebnim-potrebama-i-beskucnika-foto/>

01.01.2019.

- OTVORENA PETA PO REDU "FOOD OUTLET" TRGOVINA ŽABAC

t-portal

<https://www.tportal.hr/biznis/clanak/otvorena-peta-po-redu-food-outlet-trgovina-zabac-20200701>

01.07.2020.

- **objavama na socijalnim mrežama**

-

- Facebook stranica CIRA-e i CIWA-e

- Twitter profil CIWA-e

- Instagram profil CIWA-e

- **sudjelovanjem na manifestacijama, izložbama i sl.:**

- „ZAGREB DESIGN WEEK“, Zagreb, 11.-20.05.2018.

- 16.10.2018. ugostili smo u CIRA-i visoku delegaciju predstavnika Svjetske banke Hrvatska, povodom obilježavanja međunarodnog dana borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti

- dm prigodne prodaje 2018. - 2020. (Zagreb, Kovinska 5a, 2 puta godišnje)

- Tijekom 2019.-e intenzivno su se provodile aktivnosti Radnog centra orijentirane na realizacije narudžbi renomiranih subjekata koje su značajno doprinijele širenju vidljivosti, informiranju šire javnosti, sklapanju novih suradnji i proširivanju postojećih te prodaji rukotvorina i prihodovanju sredstava za samoodrživost Radnog centra:

- Svjetska banka Hrvatska za prigodne poklone za sudionike događaja obilježavanja važne obljetnice djelovanja u RH (ožujak, 350 privjesaka za ključeve)
- Henkel Hrvatska (srpanj, 2.000 eko torbi sa ručkama)
- D.N. d.o.o. za grafičku djelatnost (kolovoz, eko torbe sa ručkama)
- Philip Morris Zagreb d.o.o. (studen, kuglice za bor i božićne čestitke)
- Knjižnice Grada Zagreba (studen, eko torbe sa ručkama)
- Mačevalački klub (prosinac, božićna srčeka)
- Serengeti (prosinac, božićna srčeka)

• **sudjelovanjem na konferencijama, okruglim stolovima i radionicama:**

- 25.-26.10.2018. sudjelovali smo na 14. Međunarodnom stručnom skupu „Zapošljavanje za sve - Employment for all“, u organizaciji Osvita, u Zadru
- 30.11.2018. održali smo on-line webinar „Community Connecting“ uživo za ENIL iz Belgije u okviru kojega smo predstavili rad i programe CIRA-e a koji je trajno dostupan na youtube kanalu ENIL-a (https://www.youtube.com/watch?v=fP7ca9OJ3mk&index=10&list=PLM2bLC11Amp9-xBLG_3OjQSMFUmMuPajk)
- 07.03.2019., Zagreb - Konferencija „Zapošljavanje osoba s intelektualnim teškoćama na otvorenom tržištu rada“, u organizaciji Hrvatskog saveza udruga osoba s intelektualnim teškoćama
- 13.03.2019., Zagreb - proslava 25.-e obljetnice suradnje Svjetske banke i Republike Hrvatske
- 13.03.2019., Zagreb - okrugli stol „Proces deinstitucionalizacije u RH i europski stup socijalnih prava“, u organizaciji ENIL-a i UZS
- 01.-15.10.2019., cijela Hrvatska- promotivna prodaja „Podržimo različitost!“, u organizaciji dm i Henkel Hrvatska
- 19.03.2019., Zagreb - obilježavanje Svjetskog dana socijalnog rada- Promicanje važnosti ljudskih odnosa, u organizaciji Hrvatske komore socijalnih radnika
- 21.-22.10.2019., Zagreb - 24. Hrvatski simpozij osoba s invaliditetom s međunarodnim sudjelovanjem, u organizaciji Zajednice saveza osoba s invaliditetom – SOIH sa Zavodom za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom i Gradom Zagrebom
- 15.11.2019., Zagreb- konferencija „Osobno usmjereni pristup procesu deinstitucionalizacije osoba s invaliditetom“, u organizaciji UPI, COO Validus i CRZ
- 16.12.2019., Zagreb- tradicionalni razgovor i prijam u Gradsku skupštinu Grada Zagreba povodom Međunarodnog dana osoba s invaliditetom
- 24.11.2020. okrugli stol “Work to Inclusion: Jobs for people with intellectual disabilities in the labour market” u organizaciji Inclusion Europe
- 24.11.2020. radionica “Kako izraditi strateški i operativni plan za organizacije civilnoga društva” u organizaciji Centra za civilne inicijative
- 15.12.2020. okrugli stol “ My Talents for the Future: self-advocates and employment” u organizaciji Inclusion Europe
- 15.12.2020. okrugli stol “Pojavnost ovisnosti među mladima za vrijeme pandemije” u organizaciji Društva za socijalnu podršku
- 17.12.2020. panel rasprava "Pristup financiranju za organizacije civilnog društva" u organizaciji Kuće ljudskih prava

Uz sve navedeno, bitno je naglasiti da se promocija naših programa odvija i gotovo svakodnevno podjelom promotivnih materijala CIRA-e (letaka, brošura i sl.). Isto tako, važno je spomenuti da se u prethodnom razdoblju razina kvalitete rada podignuta i na način da svaki

proizvod koji se izradi u Radnom centru sadržava deklaraciju s bitnim informacijama o samom proizvodu, kao i privjesnicu koja doprinosi promociji našeg rada i samom širenju vidljivosti.

Suradnja s civilnim, javnim i privatnim sektorom

U provedbi dosadašnjih i aktualnih projekata i programa surađujemo s različitim neprofitnim organizacijama i udrugama:

- Udrugom za promicanje inkluzije i njezinim podružnicama;
- Centrom za obrazovanje odraslih Validus;
- Udrugom za psihosocijalnu pomoć Susret;
- Udrugom za samozastupanje;
- Udrugom tjelesnih invalida TOMS.
- Centrom za pružanje usluga u zajednici Ozalj
- Centrom za odgoj i obrazovanje Dubrava
- Društvom za istraživanje i potporu Rijeka
- Otvorenom medijskom grupacija
- Udrugom za osobe s intelektualnim oštećenjem "Golubica" iz Vukovara
- Udrugom osoba s intelektualnim teškoćama „Jaglac“ Orahovica
- LATICA – Udrugom roditelja djece i osoba s posebnim potrebama gradova Pakraca i Lipika

Osim s već navedenim poslodavcima-partnerima, CIRA je ostvarila dobru suradnju s javnim i privatnim sektorom:

- HZZ Područnom službom Zagreb;
- Take me home - Croatian design shopom;
- Zoološkim vrtom grada Zagreba;
- Knjižnicama grada Zagreba;
- ACT PrintLab d.o.o.
- Ministarstvom pravosuđa, Probacijski ured Zagreb 1

Financijski pokazatelji

Prihodi CIRA-e sastoje se od:

- Prihoda od prodaje roba i pružanja usluga
 - Prihoda od prodaje proizvoda (odnose se na direktnu prodaju proizvoda iz Radnog centra)
 - Prihodi od pružanja socijalnih usluga (ostvaruju se izdavanjem izlaznih računa poslodavcima partnerima u programima CIRA-e na temelju obračuna obavljenih radnih aktivnosti korisnika)
- Prihoda od imovine
 - Kamata na oročena sredstva i depozite po viđenju (dobivena kamata na oročena sredstva koja se nalaze na računu u banci)
 - Prihod od pozitivnih tečajnih razlika
- Prihoda od donacija
 - Prihodi od donacije iz državnog proračuna
 - Prihodi od donacija iz proračuna jedinica lokalne i područne samouprave
 - Prihodi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija
 - Prihodi od trgovačkih društava i ostalih pravnih osoba
 - Ostalih prihoda (npr. prihodi od refundacija)

Rashode CIRA-e čine sljedeće stavke:

- Rashodi za radnike
 - Plaće za redovan rad (bruto 1 plaće)

- Doprinosi za zdravstveno osiguranje
- Ostali rashodi za radnike (nagrade za radne rezultate)
- Materijalni rashodi
 - Službena putovanja
 - Naknada za prijevoz
 - Naknade za obavljanje aktivnosti
 - Naknade troškova službenih putovanja
 - Usluge telefona, pošte i prijevoza
 - Usluge promidžbe i informiranja
 - Komunalne usluge
 - Zakupnine i najamnine
 - Intelektualne i osobne usluge
 - Računalne usluge
 - Ostale usluge
 - Uredski materijal
 - Materijal i sirovine
 - Energija
 - Sitni inventar i autogume
 - Premije osiguranja
- Rashodi amortizacije (amortiziranje dugotrajne imovine)
- Financijski rashodi
 - Bankarske usluge i usluge platnog prometa
 - Negativne tečajne razlike i valutna klauzula
 - Ostali nespomenuti financijski rashodi (plaćanje FINA-i i korištenje FINA e-kartice)
- Donacije (prijenos novčanih sredstava Udruzi za promicanje inkluzije na temelju Ugovora o međusobnim odnosima i prijenos sredstava po projektima za projektne partnere)
- Ostali rashodi (iznos isplaćenih socijalnih potpora korisnicima)

Prenesena sredstva iz proteklih godina: **358.882,00 kn** - višak prihoda (*akumulirani prihod prethodnog razdoblja; uvećava se ili umanjuje ovisno o ostvarenom višku ili manjku prihoda u obračunskom razdoblju*) raspoloživ u sljedećem razdoblju (za 2021.)

ANALIZA UNUTRAŠNJIH PREDNOSTI I SLABOSTI

Analiza stanja okruženja podrazumijeva istraživanje svih važnijih karakteristika kako vanjskog tako i unutarnjeg okruženja sa svrhom identifikacije strateških čimbenika koji će odrediti budućnost organizacije. Analiza prednosti i slabosti tako se može sagledati kao potpora odlučivanju u procesu formulacije strategije.

CIRA je svoje prednosti i slabosti identificirala kako slijedi u nastavku.

PREDNOSTI	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • dugogodišnje kontinuirano provođenje više različitih programa i projekata na europskoj, nacionalnoj i lokalnoj razini • izvrsna suradnja s osnivačem – Udrugom za promicanje inkluzije – i njezinim stručnim službama • dugogodišnje iskustvo i stečeno znanje u području uključivanja osoba s intelektualnim teškoćama na otvoreno tržište rada • iskustvo u uključivanju osoba s intelektualnim teškoćama u zajednicu • iskustvo u realizaciji i promidžbi kreativnih potencijala osoba s intelektualnim teškoćama • dugogodišnja suradnja s brojnim partnerskim organizacijama i poslovnim subjektima • spremnost radnika na usvajanje novih znanja i vještine (kontinuirano stručno usavršavanje) • prepoznatost od strane lokalnih, nacionalnih i inozemnih donatora • definirano strateško opredjeljenje organizacije za razdoblje od 2021. do 2023. godine 	<ul style="list-style-type: none"> • visoka stopa nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj • niska primanja po osnovi rada u Republici Hrvatskoj • pravni/zakonodavni okvir usmjeren na osobe s invaliditetom nedovoljno orijentiran i senzibiliziran na osobe s intelektualnim teškoćama • neizvjesna situacija provedbe programa zbog pandemije koronavirusa COVID 19 • trom i spor državni aparat • nedostatna suradnja s nadležnim institucijama • nedovoljna informiranost poslodavaca i šire javnosti o sposobnostima i mogućnostima osoba s invaliditetom • nedovoljna svijest osoba s intelektualnim teškoćama/članova njihovih obitelji i skrbnika o kapacitetima i mogućnostima osoba s invaliditetom • nedostatno samofinanciranje • nedostatak PR/komunikacijske strategije • nedovoljna prisutnost/vidljivost u medijima/javnosti

S obzirom na trenutne kapacitete (materijalne i kadrovske), te projekte u fazi provedbe, CIRA se suočava sa sljedećim mogućim problemima/preprekama u predstojećem razdoblju od 3 godine:

- nedostatno samofinanciranje iz razloga troškova plaća za 8 radnika (administracija i radni asistenti), a koji su neophodni za kontinuirano pružanje podrške na radnim aktivnostima OIT i redovitog djelovanja CIRA-e. Iznosi naknade koje poslodavci

isplaćuju kao ekvivalent za obavljani posao na radnim aktivnostima isplaćuje se OIT u obliku socijalnih potpora te nisu dostatni za samoodrživost plaća i redovnih troškova djelovanja Udruge, kao ni prihodi od donacija i prodaje rukotvorina. Niti u okviru pružanja podrške za inkluzivno volontiranje OIT nisu osigurana sredstva za samoodrživost ovih aktivnosti. S obzirom da se plaće radnika CIRA-e financiraju projektno (uglavnom u određenom postotku a ne u cijelosti), to sa završetkom konkretnog projekta CIRA nužno mora osigurati nova projektna sredstva kako bi održala broj radnika koji pružaju podršku a samim time i broj radnih aktivnosti u koje su OIT uključene. Za OIT kojima je potreban manji stupanj podrške (povremena podrška prilikom obavljanja poslova, praćenje, komunikacija i organizacija sa poslodavcima, administrativna, savjetodavna i sl.) također je potrebno osigurati radnika koji će u sklopu svojih radnih obveza obavljati ove poslove;

- nedostatno samofinanciranje troškova prijevoza (putni trošak prijevoza radnika sa posla i na posao-pokaz u javnom gradskom prijevozu na području grada Zagreba)-radnici CIRA-e nužno moraju tijekom jednog radnog dana pružati podršku na radnim aktivnostima/inkluzivnom volontiranju na ponekad i nekoliko udaljenih lokacija u gradu Zagrebu, te se zbog ekonomičnosti uglavnom služe dobro razvijenom mrežom javnog prijevoza (tramvaj/autobus/vlak) kako bi pravodobno ispunili dogovorene i unaprijed organizirane termine radnih aktivnosti a koji su često podložni izmjenama (ovisno o kapacitetima posla poslodavaca); Također su zbog čestih izmjena propisa i metodologije rada potrebne edukacije/usavršavanje za računovodstveno-financijske poslove i poslove iz područja socijalne skrbi i zapošljavanja te stoga CIRA nastoji svoje radnike koji obavljaju te poslove kontinuirano educirati no povremeno postoji potreba sudjelovanja na različitim seminarima i radionicama na kojima je nužno uplatiti određene financijske kotizacije;
- nedostatna suradnja s nadležnim institucijama, slično kao u prethodnoj točki, uz naglasak na činjenicu da je pravni/zakonodavni okvir usmjeren na osobe s invaliditetom nedovoljno orijentiran i senzibiliziran na osobe s intelektualnim teškoćama, te je u tom pogledu nužan dodatni angažman CIRA-inih radnika
- trom i spor državni aparat. Jedan od glavnih izazova u radu CIRA-e je nepriznavanje modela radnih aktivnosti u zamjensku kvotu poslodavcima koji zapošljavaju 20 i više radnika. Naime, važeće zakonodavstvo u Republici Hrvatskoj propisuje kvotu-obvezatni udio zaposlenih osoba s invaliditetom u ukupnom broju zaposlenih kod pojedinog poslodavca, novčane naknade u slučaju neispunjenja kvote, te iznos novčanih nagrada za poslodavce koji zapošljavaju više osoba s invaliditetom od propisane kvote, kao i za poslodavce koji nisu obveznici ispunjenja kvote, a zapošljavaju osobe s invaliditetom (Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom i Pravilnik o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom). Istodobno je propisano da se obveza kvotnog zapošljavanja može zamjenski ispuniti i ako poslodavac: zaključi jedan ili više ugovora o poslovnoj suradnji sa zaštitnom radionicom i integrativnom radionicom, odnosno trgovačkim društvom, zadrugom ili udrugom u kojima više od polovine radnika čine osobe s invaliditetom; primi na obavljanje prakse učenike s teškoćama u razvoju ili studente s invaliditetom; primi na obavljanje prakse rehabilitante u sklopu profesionalne rehabilitacije koju provodi centar za profesionalnu rehabilitaciju; sklopi jedan ili više ugovora o djelu sa studentom s invaliditetom koji ima status redovitog studenta; primi na stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa osobe s invaliditetom; ili daje jednu ili više stipendija za redovno obrazovanje osobama s invaliditetom. Stoga se događa da poslodavci radije uplaćuju iznos koji je predviđen kao obveza ukoliko poslodavac ne ostvari u kvotu u zapošljavanju osoba s invaliditetom umjesto da se upuštaju u proces zapošljavanja istih. Do sada su postojali intenzivni pregovori sa nadležnim državnim tijelima u svrhu reguliranja radnih aktivnosti u okviru zamjenske kvote zapošljavanja osoba sa invaliditetom no ovi su pregovori zastali kada je došlo do nestabilnosti vlade i ovlaštenih osoba za pregovaranje u nadležnim institucijama

(Ministarstvo socijalne politike i mladih, Ministarstvo rada i mirovinskog sustava, Zavod za profesionalno rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom).

Trenutno u CIRA-i postoje osigurani kapaciteti za planirani organizacijski razvoj, posebice zbog projekata koji su u fazi provedbe, no iz istog razloga nije u potpunosti sigurno održavanje ovih kapaciteta, i to iz gore navedenih razloga neizvjesnog projektnog načina financiranja.

STRATEŠKI CILJEVI (2021. - 2023.)

Strateško planiranje predstavlja proces koji organizacijama pomaže osigurati dugoročnu održivost kroz analizu vlastite organizacije i okruženja u kojem djeluje, definiranju željene situacije u budućnosti te određivanju ključnih koraka koje treba poduzeti kako bi ostvarila željenu pozitivnu promjenu.

Slijedom navedenog u ovom trenutku potrebno je planirati ciljeve i načine njihovog ostvarenja na način koji je sukladan misiji i viziji organizacije, registriranim djelatnostima i ciljevima te obvezama koje proizlaze iz utvrđenog zakonodavnog okvira i iz već preuzetih višegodišnjih ugovornih obveza.

Sukladno, navedenome, u predstojećem trogodišnjem razdoblju (siječanj 2021.- prosinac 2023. godine) utvrđuju se sljedeća tri strateška cilja:

1) ODRŽAVANJE PROGRAMA RADNIH AKTIVNOSTI I INKLUZIVNOG VOLONTIRANJA UZ PODRŠKU TE PODIZANJE NJIHOVE KVALITETE I KVANTITETE

CIRA mora osigurati dugoročnu financijsku održivost, te održivost i povećanje ostalih kapaciteta radi nastavka, kao i podizanja kvalitete i kvantitete svojih programa (program radnih aktivnosti uz podršku na otvorenom tržištu rada i program inkluzivnog volontiranja uz podršku. Svojim programima CIRA od 2004. doprinosi zapošljivosti i rješavanju problema ekonomske ovisnosti osoba s intelektualnim teškoćama na području Zagreba. Svakim danom sve više mladih OIT po završetku prilagođenog obrazovanja dugo ostaju isključene iz bilo kakvih društvenih aktivnosti. Njihove socijalne i komunikacijske vještine s vremenom slabe, a zanimanja za koja su školovani više se ne traže. Dugotrajnom nezaposlenošću i lošim životnim uvjetima postaju još ranjiviji i izoliraniji. Uključivanjem u CIRA-ine programe situacija se mijenja, jačaju se individualni kapaciteti, podiže stupanj samostalnosti, povećavaju kontakti s lokalnom zajednicom i ostvaruje sveukupan boljitak pojedinca i njegove obitelji.

CIRA se do sada uspješno zalagala te će se također nastaviti zalagati za sustavna rješenja kako bi se osigurala dugoročna održivost razvijenih programa. Program radnih aktivnosti uz podršku na otvorenom tržištu rada se pokazao uspješnim te je održao svoj kontinuitet sve od 2004. godine, a u posljednjem trogodišnjem periodu su se stekli uvjeti za daljnji razvoj i širenje ovoga programa, unatoč činjenici da je to model inovativne pilot socijalne usluge a ne formalne (zakonom utvrđene) socijalne usluge. Slično je i sa ostalim CIRA-inim programima.

Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom orijentiran je na ocjenjivanje radne sposobnosti osoba sa invaliditetom i njihovo klasično zapošljavanje u obliku zasnivanja radnog odnosa uz vremenski ograničenu podršku, zatim na modele tehničke prilagodbe i pristupačnosti radnih mjesta te na modele zaštitnih i integrativnih radionica koje u svojoj biti nisu u duhu inkluzivnog uključivanja osoba sa invaliditetom u društvo. CIRA se zalaže za uključivanje osoba s intelektualnim teškoćama u redovne radne uvjete, jer - pored činjenice da je to njihovo ljudsko pravo - iskustva tvrtki koje su naši dugogodišnji partneri pokazuju da osobe s intelektualnim teškoćama imaju sposobnosti postati cijenjeni, produktivni i jednakovrijedni članovi radnog tima.

Također u sustavu socijalne skrbi, radna rehabilitacija je nedovoljno zastupljena tema i također se ne usmjerava dovoljno na inkluzivan pristup uključivanja pojedinca u zajednicu. Važno je istaknuti i činjenicu da se još pokušavaju pronaći načini da osobe koje su korisnici određenih socijalnih prava i naknada zapošljavanjem gube ista i/ili se umanjuju što je potpuno demotivirajuće za osobe koje žele raditi no ako se zaposle često budu dovedene u još težu materijalnu/financijsku situaciju jer su plaće u Republici Hrvatskoj prilično niske i nedostatne za posebne potrebe osoba sa invaliditetom.

Sukladno navedenome, CIRA-i je u prethodnim godinama na raspolaganju bila jedino mogućnost projektnog financiranja, odnosno apliciranja na tuzemne i inozemne natječaje/pozive, a u čemu je CIRA bila uspješna (četiri uzastopna trogodišnja programa nadležnog Ministarstva, dvije uzastopne institucionalne podrške OSI MHI, EU ESF projekt u trajanju od 14 mjeseci i nova institucionalna podrška Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva u sljedeće tri godine). Projekti lokalne zajednice se odobravaju u manjim iznosima (10.000-20.000 kuna) no s obzirom da na njih CIRA redovito i kontinuirano uspješno aplicira, to se tijekom godine i ova sredstva pokažu iznimno korisna.

Poslodavci uključeni u programe CIRA-e trenutno nemaju pogodnosti/poticaja/nagrada za svoje evidentno društveno odgovorno poslovanje. Naime, njihovo uključivanje naših korisnika u svoje poslovanje i omogućavanje prilike za rad trenutno nije priznato i nagrađeno unatoč činjenici da većina poslodavaca obveznika ispunjavanja kvote zapošljavanja osoba s invaliditetom radije plaća penalne iznose nego da ispuni kvotu i/ili zamjensku kvotu.

Također, i sami naši korisnici te članovi njihovih obitelji i skrbnici preferiraju naše programe ispred klasičnog zapošljavanja, upravo zbog činjenice stanja na tržištu rada u Republici Hrvatskoj (velika nezaposlenost, niska primanja, zapošljavanje na određeno vrijeme koje stvara nesigurnost i neizvjesnost, veliki zahtjevi koji se postavljaju pred radnike u pogledu radnog vremena, opsega i količine radnih zadataka, „multitaskinga“, zahtjeva za aktivnim služenjem informatičkom i drugom tehnologijom, stranim jezicima, zahtjevima zaštite na radu i zaštite od požara, sanitarnim uvjetima, čestim mijenjanjem mjesta rada i tehnologije i sl.).

U pogledu ostalih programa inkluzivnog volontiranja uz podršku situacija je slična gore opisanoj i najznačajniji izazov je u činjenici da ne postoje sustavni modeli pružanja adekvatne podrške, kako za OIT tako i za sve sudionike u procesu. Svi ovi programi su važan preduvjet za deinstitucionalizaciju i inkluziju osoba s intelektualnim teškoćama u društvo, a adekvatna individualno prilagođena i osobno usmjerena podrška korisnicima omogućava uključivanje u svijet rada putem smislenih i kontinuiranih radnih aktivnosti. Osobno usmjereno i uz adekvatnu podršku, uključivanje u svijet rada i uspjeh u obavljanju radnih zadataka povećava samopouzdanje, dostojanstvo, razinu životnog zadovoljstva i financijsku neovisnost uključenih osoba.

Zbog svega navedenog, strateški je cilj u narednom trogodišnjem razdoblju održavati postojeće kapacitete ovih uspješnih programa CIRA-e i podizanje njihove kvalitete i kvantitete.

CIRA u predstojećem trogodišnjem razdoblju (2021.-2023.) planira kontinuirano djelovati u aktivnostima koje su usmjerene na sljedeće:

- održavati te podići kvalitetu i kvantitetu programa radnih aktivnosti uz podršku
 - o održati postojeće i identificirati nove radne aktivnosti na otvorenom tržištu rada
 - o održati broj uključenih korisnika i proširiti program identificiranjem i uključivanjem novih korisnika
 - o identificirati i uključiti u program nove poslodavce/partnere
- održavati te podići kvalitetu i kvantitetu programa inkluzivnog volontiranja uz podršku
 - o održati postojeće i identificirati nove volonterske aktivnosti
 - o održati broj uključenih korisnika i proširiti program identificiranjem i uključivanjem novih korisnika
 - o identificirati i uključiti u program nove partnere u inkluzivnom volontiranju
- osposobljavati/educirati postojeće i nove korisnike u svrhu osnaživanja za uključivanje u programe/prelaske iz jednog programa u drugi/ stjecanje novih znanja i kompetencija potrebnih za turbulentne, brze i povećane zahtjeve otvorenog tržišta rada

- povećati kvalitetu stručne podrške kroz stalni razvoj i edukaciju kadrovskih kapaciteta te kroz organizacijske poboljšice
- osigurati financijsku održivost programa prijavljivanjem na tuzemne i inozemne pozive i natječaje za financiranje projekata, programa i aktivnosti
- informirati, educirati i senzibilizirati o važnosti i vrijednosti programa postojeće sudionike, potencijalne nove sudionike i javnost

2) ŠIRENJE VIDLJIVOSTI I UTJECAJA RADA UDRUGE KROZ ZAGOVARANJE I PROMICANJE PRAVA NA RAD OSOBA S INTELKTUALNIM TEŠKOĆAMA

CIRA je kao svoje dosadašnje slabosti identificirala nedostatnu prisutnost i vidljivost u medijima i javnosti te nedostatnu suradnju s nadležnim institucijama, a koje su potrebne za postizanje većeg utjecaja udruge na društvene promjene i javne politike te širenje vidljivosti rada udruge, a sve s ciljem zagovaranja i promicanja prava na rad osoba s intelektualnim teškoćama.

Iako je u dosadašnjim javnim nastupima primijećen interes javnosti i relevantnih dionika za programe koje CIRA provodi potrebno je osigurati veći medijski prostor jer u dosadašnjim terminima nije bilo dostatno vremena da se javnosti u potpunosti razjasni problematika kojom se CIRA bavi, te je u tome potreban dodatni angažman CIRA-inih radnika. Iz tih razloga namjeravamo intenzivirati objave na službenim stranicama i društvenim mrežama CIRA-e o programima i projektima koje provodimo, uspostaviti kontakte s lokalnim, regionalnim i nacionalnim medijima te kroz češće javne nastupe naglašavati korist CIRA-inih programa za pojedince i zajednicu i u konačnici pozitivne promjena koje se njima postižu. Također, kako bi postigli navedeni strateški cilj u sljedećem ćemo razdoblju izraditi pisani i video materijal s temom prava na rad osoba s intelektualnim teškoćama te ga distribuirati u javnost.

Suradnja s nadležnim institucijama je nedostatna, uz naglasak na činjenicu da je pravni/zakonodavni okvir usmjeren na osobe s invaliditetom nedovoljno orijentiran i senzibiliziran na osobe s intelektualnim teškoćama, te je i u tom pogledu nužan dodatni angažman CIRA-inih radnika. Kako bismo kroz zagovaranje utjecali na društvene promjene i javne politike koje se odnose na uključivanje osoba s invaliditetom u svijet rada namjeravamo redovito pratiti propise iz područja socijalne skrbi i zapošljavanja osoba s invaliditetom te zagovarati ulazak radnih aktivnosti u zamjensku kvotu propisanu čl. 4. Pravilnika o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom kroz sudjelovanje u javnim savjetovanjima, na okruglim stolovima i konferencijama i ostalim javnim događanjima, a isto tako prenositi svoja dosadašnja znanja i iskustva o uključivanju osoba s intelektualnim teškoćama na otvoreno tržište rada uz podršku.

Ostvarivanjem navedenog cilja CIRA bi dala svoj dodatni doprinos promjenama u društvu i osobito bi se podiglo ostvarivanje vidljivosti utjecaja na promjene u društvu

CIRA u predstojećem trogodišnjem razdoblju (2021. - 2023.) planira kontinuirano djelovati u aktivnostima koje su usmjerene na sljedeće:

- uspostaviti suradnju s medijima
- izraditi pisani i video materijal na temu prava na rad osoba s intelektualnim teškoćama
- sudjelovati na konferencijama i okruglim stolovima
- ojačati suradnju s JLP(R) samouprave, nadležnim Ministarstvima i ostalim dionicima na nacionalnoj i europskoj razni
- promicati i zagovarati pravo na rad osoba s intelektualnim teškoćama

- informirati, educirati, senzibilizirati javnosti kroz objave na web stranicama i društvenim mrežama CIRA-e te suradnju s medijima
- osigurati financijska sredstva za navedene aktivnosti prijavljivanjem na tuzemne i inozemne pozive i natječaje

3) USPOSTAVA I RAZVOJ PROGRAMA INKLUZIVNIH RADIONICA ZA OSOBE S INTELKTUALNIM TEŠKOĆAMA

S obzirom na organizacijske promjene u proteklom razdoblju i činjenicu da je pandemija koronavirusa nametnula određena pravila, posebno epidemiološka, potrebno je da se CIRA u predstojećem razdoblju prilagodi novonastalim promjenama reorganizacijom postojećih kapaciteta i uspostavom novog programa inkluzivnih radionica u manjih grupama, a poštujući sve higijensko epidemiološke mjere i preporuke

Iz tih razloga, CIRA u predstojećem razdoblju za teže zapošljive osobe, kako za one koje su do sada sudjelovale u programu radnih aktivnosti u posebnim uvjetima kroz CIRA-in radni/dnevni centar, tako i za ostale zainteresirane osobe s intelektualnim teškoćama, planira uspostavu i razvoj programa inkluzivnih radionica.

U tom programu će se teže zapošljive osobe s intelektualnim teškoćama pripremati za rad na otvorenom tržištu rada, a ostale zainteresirane osobe s intelektualnim teškoćama jačati svoje potencijale, vještine i mogućnosti kako bi se još bolje prilagodile zahtjevima rada na otvorenom tržištu rada i usavršavale svoje radne i socijalne vještine.

Kroz pripremu i održavanje inkluzivnih radionica različite tematike (kreativne/likovne/tekstilne radionice/radionice jačanja radnih potencijala i radnih vještina/radionica pisanja životopisa/motivacijskih pisama/molbi za posao/simulacije razgovora s poslodavcima i sl...), korisnici će tako sukladno svojim interesima, željama i sposobnostima razvijati, jačati i usavršavati svoje radne i socijalne vještine.

Također, isti se program planira prilagoditi kako bi njegovo održavanje bilo izvedivo i kroz online radionice, a za što je potrebno osigurati sve potrebne tehničke uvjete, educirati radnike, korisnike i obitelj korisnika kako bi u predstojećem razdoblju mogli neometano sudjelovati u programu i razvijati svoja znanja i vještine.

S obzirom da se radi o novom programu, sredstva za njegovo provođenje trenutno su samo djelomično osigurana te CIRA planira osigurati sredstva za financijsku održivost programa intenzivnim prijavljivanjem na sve dostupne inozemne i tuzemne natječaje za financiranje programa i projekata.

CIRA u predstojećem trogodišnjem razdoblju (2021. - 2023.) planira kontinuirano djelovati u aktivnostima koje su usmjerene na sljedeće:

- osigurati ljudske resurse i sve tehničke uvjete potrebno za uspostavu i provođenje ovog programa
- uspostaviti i razviti program inkluzivnih radionica s ciljem osnaživanja radnih vještina, radnog potencijala i pripreme osoba s intelektualnim teškoćama za uključivanje na otvoreno tržište rada
- identificirati potencijalne korisnike za uključivanje u inkluzivne radionice
- uključiti potencijalne korisnike u inkluzivne radionice
- održati različite kreativne/likovne/tekstilne/edukativne/radionice jačanja radnih potencijala i radnih vještina/radionica pisanja životopisa/motivacijskih pisama/molbi za posao/simulacije razgovora s poslodavcima i sl...

- osigurati kvalitetu stručne podrške kroz stalni razvoj i edukaciju kadrovskih kapaciteta te kroz organizacijske poboljšice
- identificirati i uspostaviti suradnju sa obrazovanim i iskusnim stručnjacima sa područja umjetnosti, dizajna i edukativnih područja
- osigurati kvalitetu programa uključivanjem volontera i ostalih dionika u inkluzivne radionice
- osigurati financijsku održivost programa prijavljivanjem na tuzemne i inozemne pozive i natječaje za financiranje projekata, programa i aktivnosti

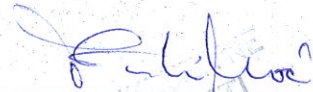
ZAKLJUČAK

U pogledu postavljenih strateških ciljeva u predstojećem trogodišnjem razdoblju, i to u pogledu načina postizanja, mogućih prepreka/problema i dinamike planiranog organizacijskog razvoja CIRA-e, a s obzirom na razradu istih kroz operativne planove, može se zaključiti da je plan realan i svrsishodan te da prema trenutnim pokazateljima postoje kapaciteti za planirani organizacijski i programski razvoj.

Za nastavno samofinanciranje i financijsku održivost programa i nadalje je potrebno pratiti aktualna kretanja u Republici Hrvatskoj i Europskoj uniji te svijetu i nastaviti sa dodatnim naporima kojima se pokušavaju iznaći modeli u okviru zakonodavnog okvira a u suradnji sa nadležnim ministarstvima i državnim tijelima a do tada koristiti u što je većoj mjeri moguće projektna sredstva i donacije.

Ovaj Strateški plan je usvojen na sjednici Skupštine Centra za inkluzivne radne aktivnosti, u Zagrebu, 15.01.2021. godine.

Centar za inkluzivne radne aktivnosti

CENTAR ZA
RADNE AKTIVNOSTI
Zagreb